

Peter Krog-Meyer,
Avlschef

Søren Wibholm Just

– nyt bestyrelsesmedlem

Søren Wibholm Just er nyvalgt bestyrelsesmedlem i DLF AmbA og afløser Flemming Fuglede Jørgensen som fritvalgt medlem vest for Storebælt. Charlotte og Søren Just driver Torsmark, som ligger syd for Oddense og midt på Salling

Indkørsel til Torsmark

I et landskab præget af vindmøller og god landbrugsjord er Søren Just tiende generation på Torsmark, som han overtog i 1989. Han omlagde driften og begyndte at dyrke kartofler. I dag er produktionen af læggekartofler hovedaktiviteten på Torsmark. Men græsfrøavl er også en stor aktivitet for Søren, som har stor erfaring med landbrug og planteavl.

”Noget af det jeg har lært i min virksomhed, er at forsøge at gøre tingene så enkelt som muligt. Og at planlægge med en optimal logistik. Disse nøgleord er vigtige at have i bagehovedet,” fastslår Søren, som denne tid er travlt beskæftiget med at planlægge sortering, læsning og eksport af ejendommens læggekartofler.

Søren og Charlotte Just

Søren er gift med Charlotte, og de har 4 børn i alderen 10-19 år. Charlotte arbejder ligeledes på bedriften.

Søren er 49 år og stammer fra Klarupgård ved Aalborg. Mellemnavnet Wibholm stammer fra moderens slægt og kendes i frøfirmaet. Således var morbroderen Anders Wibholm fra Vemmetofte bestyrelsesformand i DLF i 17 år fra 1970-87.

Flad organisation på bedriften

På Torsmark er der 4-10 personer ansat. Udsvinget er udtryk for, at kartoffelproduktion er sæsonpræget.

”Vi har også højsæson om vinteren, hvor hele vores avl af læggekartofler skal sorteres, opsækkes og udleveres. Derfor er der lige så travlt nu som i høst! Vi kører med en flad organisation, hvor folkene selv kan køre med sorteringsanlægget, da vi i perioder kører med flere skift. Jeg selv kan gå ind og hjælpe til, hvis der er behov, men det er på lige fod med de andre ansatte.

Jeg bruger meget af min tid på kundekontakter og administrati-

on. Alene kontakt til kunder og agenter beslaglægger omkring en fjerdedel årsværk, men den direkte kundekontakt prioriterer jeg meget højt,” fortæller Søren.

Læggekartofler kræver godt sædskifte

Torsmarks sædskifte er bygget op omkring avlen af ca. 150 ha læggekartofler. Sædskiftet nødvendiggør et langt større areal end Torsmarks, så der byttes marker med landmænd i det meste af Salling. Ved at bytte marker får begge parter en fordel mht. sædskifte. Det betyder, at Søren stort set ikke har korn derhjemme.

”Vi har normalt vores læggekartofler på jordtyper JB 4-6,” fortæller Søren. ”Selv på Torsmark er der nogle marker, hvor vi har valgt ikke at have kartofler, da jorden er for svær. Alt bliver stenstrenglagt, så det er vigtigt, at jorden er tilpas.”

Der dyrkes for tiden to sorter. Spunta afsættes gennem Danespo, hvilket Søren er meget tilfreds med. Kennebec afsætter Søren selv i Portugal, Spanien og Italien gennem agenter.

Stolt af DLF-TRIFOLIUM

Søren glæder sig til sit nye hverv som bestyrelsesmedlem i DLF-TRIFOLIUM.

”Jeg kan kun være stolt på DLF-TRIFOLIUMs vegne. Firmaet har gjort det virkelig godt. Tilliden til firmaet er meget vigtig. Firmaet forvalter avlernes interesser. Derfor er det nødvendigt, at bestyrelsen holder øje med hvad der foregår, så der er enighed om strategi og mål. At man skærer til benet, hvis det er nødvendigt. Bestyrelsens opgave er at sikre flest mulig penge til frøavlerne. Derfor er det vigtigt, at bestyrelsen er tæt på,” mener Søren.

Det er naturligvis vigtigt, at firmaet er i stand til at optimere processerne. Her kommer logistikken ind igen med hele håndterin- ▶

Torsmark og familiens historie

Familien har handelstalent, og det er en del af Torsmarks historie: Frem til 1952 eksisterede der i London et firma ved navn Ladefoged og Co. Søren's mormor var af familien Ladefoged. Firmaet havde gennem flere generationer arbejdet med eksport af stude fra Nordvestjylland til Storbritannien. Senere arbejdede firmaet med smør og bacon. I mange år var familiens bopæl London og Torsmark blev drevet med en bestyrer. I La Cours "Danske Gårde" fra 1905 står Torsmark (dengang Lille Ram-sing Avlsgård) omtalt med 12 tdr. hartkorn, 242 tønder land og normalt 9 ansatte. Ejeren var Laust N. Ladefoged, som overtog den efter sin far. Gården Torsmark har i en lang årrække været i familiens eje. Torsmark har fået sit nordiske navn efter en høj på ejendommen. Som et led i traditionen anvendes også gamle nordiske navne til hunde og heste i dag. I dag hører der 280 ha til ejendommen.

gen af avlen fra råvare og ud til kunderne. Lagerlejen er vigtig at holde fast i. Det giver den billigste håndtering, at råvaren kommer direkte fra avler og ind på rensemaskinen, og her er lagerlejesystemet en forudsætning," fastslår Søren.

Omkostningsbevidsthed og udvikling nødvendigt

Erhvervspolitisk er der nok at tage fat på. Eksempelvis den aktuelle sag med import til EU af ucertificeret frø.

"Vi skal hele tiden have fokus på at udvikle og forbedre produktionen, ikke mindst i forhold til frøudbyttet pr. ha. Det er vigtigt, da alternativet ellers kan blive en udflagning af produktionen. Forskning og udvikling er essentiel for erhvervet. Der skal være kort tid fra input til vi kan udnytte resultaterne, og det skal være et klart mål, at der skal præsteres et pay-off til primærerhvervet. I det hele taget er det vigtigt at se på omkostninger i forsknings- og rådgivningssektoren i forhold til indtjeningen i primærerhvervet."

Søren har også overvejelser i forhold til landbrugserhvervets udfordringer, ikke mindst i forhold til den politiske virkelighed.

"Grøn vækst er en kompliceret størrelse, jeg håber ikke, at Landbrug og Fødevarer spiller for højt spil. Der kan være nogle farlige politiske perspektiver. Jeg er bekymret på erhvervets vegne, men håber, at vi fra landbruget har tilstrækkeligt dygtige forhandlere til at tale vores sag," slutter Søren.

Interessen for frøavl startede tidligt

"Som ung var der frøavl af engsvingel og alsike hjemme på Klarupgård. Jeg var elev hos Poul A. Rasmussen på Rødkilde Gods, hvor frøavl var en vigtig del af bedriften," beretter Søren.

"Senere under agronomstudiet havde jeg volontørtjeneste hos Dæhnfeldt Frø. Jeg har altid interesseret mig for specialafgrøder. På Torsmark har vi stort set dyrket alm. rajgræs, siden vi overtog bedriften i 1989. Vi har haft gode udbytter, eksempelvis høstede vi 2572 kg renvare i sorten Trani i 1995," husker Søren

"Vi har endda prøvet økologisk avl, hvor vi omlagde en del af Torsmark. Charlotte stod for den økologiske produktion. Det gik rimeligt godt med de daværende prisforhold, men vi stod overfor et valg, og valgte så at ekspandere yderligere inden for læggekartofler".

Søren Just med hundehvalpen Tjalfe. I baggrunden ses de karakteristiske svungne gavle på Torsmarks hovedbygningen fra 1863

” Keep it simple

CV for Søren Just

- Uddannet agronom og praktisk landmand
- Skrev afgangsspeciale om kartofler
- Tidligere kartoffelkonsulent for KMC, Kartoffelmel Centralen
- Tidligere landskonsulent for Dansk Kartoffelproducent Forening
- Tidligere redaktør på fagtidsskriftet, Kartoffelproduktion
- Tidligere freelance-rådgiver for Kim's Chips fabrikkerne
- Bestyrelsesformand for Nordvestjyllands Frøavlerforening
- Medlem af repræsentantskabet i Jyske Bank
- Bestyrelsesmedlem i DLF-TRIFOLIUM

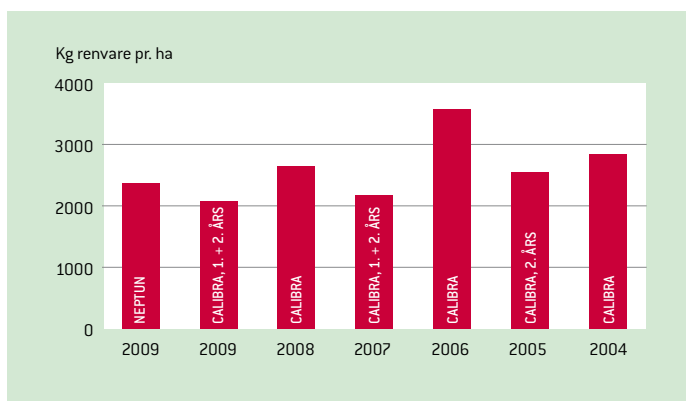
Opskriften på høje udbytter i rajgræs

Det handler både om at etablere et højt udbyttepotentiale og om at realisere det lige fra såning til frøet er færdigtørret

Idéen til den nuværende dyrkningsstrategi kom da Søren for omkring 10 år siden læste en artikel fra New Zealand, hvor man havde fået den "kolde tyrker" med fjernelse af landbrugets tilskud og saneringen af administration og kontrol. Her gennemtvang man en produktivitetsstigning, hvor man ønskede at flytte udbyttet fra 2000 til 3000 kg rajgræs pr. ha.

"Vi kan se, at det er lykkedes at flytte overliggeren i Danmark i rødsvingel med de seneste års udbyttefremgang. Det har vi også behov for i alm. rajgræs," mener Søren.

"Vi har dyrket flere sorter i alm. rajgræs," fortæller Søren. De senere år har han for det meste haft to sorter, hvoraf den ene, Calibra, i flere år har ligget på et særdeles højt udbytte, de fleste år fra 2.500-3.000 kg pr. ha. Da sortens landsgennemsnit de fleste år har ligget på 17-1800 kg, har sådanne resultater givet genlyd og har nået fagpressen. Sørens enkle opskrift er: Sommerudlæg, højt gødningsniveau, vækstregulering og svampebehandling. Samt en god fornemmelse for afgrødens behov.

Renvare udbytter pr. ha i alm rajgræs på Torsmark 2004-2009

Rettidighed og stram logistik

En vigtig ting for Søren er rettidighed i forbindelse med høsttidspunktet.

"I en frøafgrøde står der alt for meget på spil, hvis høsten ikke håndteres rettidigt. Derfor har vi et tærskelhold, hvor aftaler med naboer betyder, at der måske er fire mejetærskere i gang i samme mark. Det betyder, at vi kan høste færdigt på højst 2 dage. Jeg plejer at sige: En sort til en dag. Det hele skal gå op i en højere en-

Tærskelholdet med 4 mejetærskere klar til at rykke ud

hed. Igen er nøgleordet logistik. I marken, hjemtransport af råvaren, indlægning på tørreri og tørring. Her er det med at få det til at køre. Det anser jeg for en meget vigtig ting," understreger Søren. "Vi er under tidspres, da vi bor på en lokalitet, hvor vi kan få kraftige regnbyger fra Limfjorden, og hvor det blæser meget. Bare kig på landskabet i Salling og se, hvor mange vindmøller vi har!"

For mange sorter komplicerer håndteringen

"Derudover skal det være simpelt med hensyn til antal sorter, ellers er logistikken ikke optimal. Jeg kender det fra kartoffeldyrkningen. Vi havde på et tidspunkt 156 forskellige partinumre (13 sorter i 2 klasser og 6 sorteringer). I dag har vi 2 sorter i 2 klasser og 5 sorteringer, det er 20 partinumre, og det er nok", konstaterer Søren.

Her kan vi gøre en forskel

"Zoomer man ud fra Danmark, er der nogle arter som skiller sig ud: Juletræer, læggekartofler, spinat og græsfrø er afgrøder, hvor dansk planteavl klarer sig rigtig godt. Vi har nogle naturgivne forudsætninger for at få succes med disse arter, men det kommer ikke af sig selv. Fagligheden, strukturen og afsætningen skal være i orden", konstaterer Søren.

Sædskifte 2009

Læggekartofler	165 ha
Alm. rajgræs Calibra	55 ha
Alm. rajgræs Neptun	20 ha
Korn	8 ha
I alt	248 ha

Sørens gode råd til avlere af frøgræs

- Regn på det
- Overvej økonomi, sædskifte og alternativer
- Vær ærlig og realistisk overfor dig selv
- Lav gerne samarbejde med naboer om et tærskelhold

” Hold fast i lagerlejen. Den giver den billigste håndtering af frøet